

Spis treści

Traktat o Unii Europejskiej	17
Tytuł I. Postanowienia wspólne.....	20
Tytuł II. Postanowienia o zasadach demokratycznych.....	25
Tytuł III. Postanowienia o instytucjach.....	27
Tytuł IV. Postanowienia o wzmocnionej współpracy.....	33
Tytuł V. Postanowienia ogólne o działaniach zewnętrznych Unii i postanowienia szczególne dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.....	34
Rozdział 1. Postanowienia ogólne o działaniach zewnętrznych Unii.....	34
Rozdział 2. Postanowienia szczególne dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.....	36
Sekcja 1. Postanowienia wspólne.....	36
Sekcja 2. Postanowienia dotyczące wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony.....	46
Tytuł VI. Postanowienia końcowe.....	51
Skorowidz	57
Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej	61
Część pierwsza. Zasady.....	63
Tytuł I. Kategorie i dziedziny kompetencji Unii.....	64
Tytuł II. Postanowienia ogólne.....	67
Część druga. Niedyskryminacja i obywatelstwo Unii.....	70
Część trzecia. Polityki i działania wewnętrzne Unii.....	74
Tytuł I. Rynek wewnętrzny.....	74
Tytuł II. Swobodny przepływ towarów.....	75
Rozdział 1. Unia celna.....	76
Rozdział 2. Współpraca celna.....	77
Rozdział 3. Zakaz ograniczeń ilościowych między Państwami Członkowskimi.....	77
Tytuł III. Rolnictwo i rybołówstwo.....	79

Tytuł IV. Swobodny przepływ osób, usług i kapitału	83
Rozdział 1. Pracownicy	83
Rozdział 2. Prawo przedsiębiorczości	85
Rozdział 3. Usługi	88
Rozdział 4. Kapitał i płatności	90
Tytuł V. Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	93
Rozdział 1. Postanowienia ogólne	93
Rozdział 2. Polityki dotyczące kontroli granicznej, azylu i imigracji	96
Rozdział 3. Współpraca sądowa w sprawach cywilnych	99
Rozdział 4. Współpraca wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych	100
Rozdział 5. Współpraca policyjna	104
Tytuł VI. Transport	106
Tytuł VII. Wspólne reguły w dziedzinie konkurencji, podatków i zbliżenia ustawodawstw	110
Rozdział 1. Reguły konkurencji	110
Sekcja 1. Reguły mające zastosowanie do przedsiębiorstw	110
Sekcja 2. Pomoc przyznawana przez Państwa	113
Rozdział 2. Postanowienia podatkowe	116
Rozdział 3. Zbliżanie ustawodawstw	117
Tytuł VIII. Polityka gospodarcza i pieniężna	120
Rozdział 1. Polityka gospodarcza	120
Rozdział 2. Polityka pieniężna	126
Rozdział 3. Postanowienia instytucjonalne	129
Rozdział 4. Postanowienia szczególne dla Państw Członkowskich, których walutą jest euro	130
Rozdział 5. Postanowienia przejściowe	132
Tytuł IX. Zatrudnienie	136
Tytuł X. Polityka społeczna	139
Tytuł XI. Europejski fundusz społeczny	145
Tytuł XII. Edukacja, kształcenie zawodowe, młodzież i sport	146
Tytuł XIII. Kultura	148
Tytuł XIV. Zdrowie publiczne	149
Tytuł XV. Ochrona konsumentów	150
Tytuł XVI. Sieci transeuropejskie	151
Tytuł XVII. Przemysł	153
Tytuł XVIII. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	154
Tytuł XIX. Badania i rozwój technologiczny oraz przestrzeń kosmiczna	156
Tytuł XX. Środowisko	160
Tytuł XXI. Energetyka	163
Tytuł XXII. Turystyka	164
Tytuł XXIII. Ochrona ludności	164
Tytuł XXIV. Współpraca administracyjna	165

Część czwarta. Stowarzyszenie krajów i terytoriów zamorskich	166
Część piąta. Działania zewnętrzne Unii	168
Tytuł I. Postanowienia ogólne dotyczące działań zewnętrznych Unii	168
Tytuł II. Wspólna polityka handlowa	169
Tytuł III. Współpraca z państwami trzecimi i pomoc humanitarna	170
Rozdział 1. Współpraca na rzecz rozwoju	170
Rozdział 2. Współpraca gospodarcza, finansowa i techniczna z państwami trzecimi	172
Rozdział 3. Pomoc humanitarna	173
Tytuł IV. Środki ograniczające	174
Tytuł V. Umowy międzynarodowe	174
Tytuł VI. Stosunki Unii z organizacjami międzynarodowymi i państwami trzecimi oraz delegatury Unii	178
Tytuł VII. Klauzula solidarności	179
Część szósta. Postanowienia instytucjonalne i finansowe	180
Tytuł I. Postanowienia instytucjonalne	180
Rozdział 1. Instytucje	180
Sekcja 1. Zgromadzenie	180
Sekcja 2. Rada Europejska	185
Sekcja 3. Rada	186
Sekcja 4. Komisja	188
Sekcja 5. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej	191
Sekcja 6. Europejski Bank Centralny	202
Sekcja 7. Trybunał Obrachunkowy	204
Rozdział 2. Akty prawne Unii, procedury przyjmowania i inne postanowienia	207
Sekcja 1. Akty prawne Unii	207
Sekcja 2. Procedury przyjmowania aktów i inne postanowienia	209
Rozdział 3. Organy doradcze Unii	214
Sekcja 1. Komitet Ekonomiczno-Społeczny	214
Sekcja 2. Komitet Regionów	216
Rozdział 4. Europejski Bank Inwestycyjny	217
Tytuł II. Postanowienia finansowe	218
Rozdział 1. Zasoby własne Unii	219
Rozdział 2. Wieloletnie ramy finansowe	220
Rozdział 3. Roczny budżet Unii	221
Rozdział 4. Wykonanie budżetu i absolutorium	224
Rozdział 5. Postanowienia wspólne	225
Rozdział 6. Zwalczanie nadużyć finansowych	227
Tytuł III. Wzmocniona współpraca	228
Część siódma. Postanowienia ogólne i końcowe	232
Skorowidz	241

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej	251
Tytuł I. Godność.....	252
Tytuł II. Wolności.....	253
Tytuł III. Równość.....	256
Tytuł IV. Solidarność.....	258
Tytuł V. Prawa obywatelskie.....	260
Tytuł VI. Wymiar sprawiedliwości.....	262
Tytuł VII. Postanowienia ogólne dotyczące wykładni i stosowania karty.....	264
Skorowidz	267
Wyjaśnienia dotyczące karty praw podstawowych	271
Tytuł I. Godność.....	271
Tytuł II. Wolności.....	275
Tytuł III. Równość.....	282
Tytuł IV. Solidarność.....	285
Tytuł V. Prawa obywatelskie.....	288
Tytuł VI. Wymiar sprawiedliwości.....	291
Tytuł VII. Postanowienia ogólne dotyczące wykładni i stosowania karty.....	294
Protokół (nr 30) w sprawie stosowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej do Polski i Zjednoczonego Królestwa	301
Protokół w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej	303
Tytuł I. Sędziowie i rzecznicy generalni.....	304
Tytuł II. Organizacja Trybunału Sprawiedliwości.....	306
Tytuł III. Postępowanie przed Trybunałem Sprawiedliwości.....	308
Tytuł IV. Sąd.....	316
Tytuł IVa. Sądy wyspecjalizowane.....	321
Tytuł V. Postanowienia końcowe.....	322
Skorowidz	323
Regulamin postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości	327
Przepisy Wstępne.....	329
Tytuł I. Organizacja trybunału.....	330
Rozdział 1. Sędziowie i rzecznicy generalni.....	330

Rozdział 2. Prezes Trybunału, tworzenie izb i wyznaczanie	
Pierwszego Rzecznika Generalnego	331
Rozdział 3. Przydzielanie spraw sędziom sprawozdawcom	
i rzecznikom generalnym	333
Rozdział 4. Sprawozdawcy pomocniczy	334
Rozdział 5. Sekretariat	334
Rozdział 6. Funkcjonowanie Trybunału	336
Rozdział 7. Składy orzekające	337
Sekcja 1. Ustalanie składów orzekających	337
Sekcja 2. Narady	340
Rozdział 8. System językowy	341
Tytuł II. Wspólne przepisy proceduralne	344
Rozdział 1. Prawa i obowiązki pełnomocników, doradców	
oraz adwokatów lub radców prawnych	344
Rozdział 2. Doręczenia	346
Rozdział 3. Terminy	347
Rozdział 4. Zwyczajny tryb postępowania i odstępstwa od niego	348
Rozdział 5. Pisemny etap postępowania	350
Rozdział 6. Sprawozdanie wstępne i przydział spraw składom	
orzekającym Trybunału	351
Rozdział 7. Środki organizacji postępowania i środki dowodowe	352
Sekcja 1. Środki organizacji postępowania	352
Sekcja 2. Środki dowodowe	353
Rozdział 8. Ustny etap postępowania	357
Rozdział 9. Wyroki i postanowienia	359
Tytuł III. Odesłania prejudycjalne	361
Rozdział 1. Przepisy ogólne	361
Rozdział 2. Przyspieszony tryb prejudycjalny	365
Rozdział 3. Pilny tryb prejudycjalny	366
Rozdział 4. Pomoc prawna	369
Tytuł IV. Skargi bezpośrednie	370
Rozdział 1. Reprezentacja stron	370
Rozdział 2. Pisemny etap postępowania	371
Rozdział 3. Zarzuty i dowody	373
Rozdział 4. Interwencja	373
Rozdział 5. Tryb przyspieszony	375
Rozdział 6. Koszty	376
Rozdział 7. Uгода, cofnięcie skargi, umorzenie postępowania	
i kwestie incydentalne	379
Rozdział 8. Wyroki zaoczne	380
Rozdział 9. Wnioski i środki zaskarżenia dotyczące wyroków	
i postanowień	381
Rozdział 10. Zawieszenie wykonania aktu i inne środki tymczasowe	384

Tytuł V. Odwołania od orzeczeń sądu.....	386
Rozdział 1. Forma, zawartość i żądania odwołania.....	386
Rozdział 2. Odpowiedź na odwołanie, replika i duplika.....	388
Rozdział 3. Forma, zawartość i żądania odwołania wzajemnego.....	389
Rozdział 4. Wymiana pism po wniesieniu odwołania wzajemnego.....	390
Rozdział 5. Odwołania, w przedmiocie których orzeka się w drodze postanowienia.....	390
Rozdział 6. Skutki wykreślenia odwołania głównego dla odwołania wzajemnego.....	391
Rozdział 7. Koszty i pomoc prawna w postępowaniu odwoławczym.....	391
Rozdział 8. Inne przepisy mające zastosowanie do postępowań odwoławczych.....	393
Tytuł VI. Szczególna procedura kontroli orzeczeń sądu.....	394
Tytuł VII. Opinie.....	396
Tytuł VIII. Postępowania szczególne.....	397
Przepisy końcowe.....	400
 Regulamin Dodatkowy Trybunału Sprawiedliwości z dnia 1 lutego 2014 r.	 403
Rozdział I. Wnioski o pomoc sądową.....	404
Rozdział II. Wnioski o przyznanie pomocy prawnej.....	404
Rozdział III. Doniesienia o złamaniu przez świadków lub biegłych przysięgi.....	405
Przepisy końcowe.....	405
Załączniki.....	407
Załącznik I. Wykaz, o którym mowa w art. 2 ust. 1.....	407
Załącznik II. Wykaz, o którym mowa w art. 4 ust. 2.....	409
Załącznik III. Wykaz, o którym mowa w art. 6.....	411
 Skorowidz	 413
 Regulamin postępowania przed Sądem z dnia 2 maja 1991 r.	 421
Regulamin	422
Przepis wstępny.....	422
Tytuł 1. Organizacja sądu.....	422
Rozdział 1. Prezes i członkowie sądu.....	422
Rozdział 2. Tworzenie izb oraz wyznaczanie sędziów sprawozdawców i rzeczników generalnych.....	425
Rozdział 3. Sekretariat.....	429
Sekcja 1. Sekretarz.....	429
Sekcja 2. Pozostałe służby.....	432

Rozdział 4. Funkcjonowanie sądu.....	432
Rozdział 5. System językowy.....	435
Rozdział 6. Prawa i obowiązki pełnomocników, doradców i adwokatów lub radców prawnych.....	437
Tytuł 2. Postępowanie	439
Rozdział 1. Procedura pisemna	439
Rozdział 2. Procedura ustna.....	446
Rozdział 3. Środki organizacji postępowania i środki dowodowe	448
Sekcja 1. Środki organizacji postępowania	448
Sekcja 2. Środki dowodowe	449
Sekcja 3. Wzywanie i przesłuchiwanie świadków i biegłych.....	451
Rozdział 3a. Tryb przyspieszony	457
Rozdział 4. Zawieszenie postępowania i stwierdzenie niewłaściwości przez sąd	458
Rozdział 5. Wyroki	459
Rozdział 6. Koszty	461
Rozdział 7. Pomoc w zakresie kosztów postępowania	464
Rozdział 8. Cofnięcie skargi	467
Rozdział 9. Doręczenia	468
Rozdział 10. Terminy	469
Tytuł 3. Procedury szczególne	471
Rozdział 1. Zawieszenie wykonania aktu lub postępowania egzekucyjnego i inne środki tymczasowe	471
Rozdział 2. Kwestie incydentalne	473
Rozdział 3. Interwencja.....	475
Rozdział 4. Wyroki sądu wydane po uchyleniu jego orzeczenia i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania	477
Rozdział 4a. Orzeczenia sądu wydane po poddaniu jego orzeczenia wyjątkowej procedurze ponownego rozpoznania i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania	479
Rozdział 5. Wyroki zaoczne i sprzeciwy	480
Rozdział 6. Nadzwyczajne środki zaskarżenia	481
Sekcja 1. Powództwo osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu	481
Sekcja 2. Wznowienie postępowania	483
Sekcja 3. Wykładnia wyroków	484
Tytuł 4. Postępowanie w sprawach z zakresu własności intelektualnej.....	485
Tytuł piąty. Odwołania od orzeczeń sądu do spraw służy publicznej Unii Europejskiej.....	490
Przepisy końcowe	494
Skorowidz	495

Zalecenia dla sądów krajowych, dotyczące składania wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym	503
I — Postanowienia ogólne	503
Właściwość Trybunału w zakresie odesłań prejudycjalnych	503
Rola Trybunału w procedurze prejudycjalnej	504
Decyzja o skierowaniu odesłania prejudycjalnego	505
Etap postępowania, na którym należy dokonać odesłania prejudycjalnego	506
Forma i zawartość wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym	506
Skutki odesłania prejudycjalnego dla postępowania krajowego	508
Koszty postępowania i pomoc prawna	508
Komunikacja między Trybunałem a sądami krajowymi	509
II — Postanowienia szczególne dotyczące odesłań prejudycjalnych o charakterze pilnym	509
Warunki zastosowania trybu przyspieszonego i trybu pilnego	509
Wniosek o zastosowanie trybu przyspieszonego lub trybu pilnego	510
Komunikacja między Trybunałem, sądem odsyłającym a stronami w postępowaniu głównym	511
Regulaminy Wewnętrzne	
Praktyczne instrukcje dla stron dotyczące spraw wnoszonych do Trybunału	513
I. Przepisy ogólne	514
Etapy postępowania przed Trybunałem i ich zasadnicza charakterystyka	514
Reprezentacja stron przed Trybunałem	515
Opłaty sądowe, koszty postępowania przed Trybunałem i pomoc prawna	515
Utajnienie tożsamości	516
II. Pisemny etap postępowania	517
Cel pisemnego etapu postępowania	517
Pisemny etap postępowania w sprawach prejudycjalnych	517
Pisemny etap postępowania w sprawach ze skarg bezpośrednich	518
Pisemny etap postępowania odwoławczego	520
Interwencja w postępowaniach ze skarg bezpośrednich i w postępowaniach odwoławczych	523
Forma i struktura pism procesowych	524
Składanie i przekazywanie dokumentów procesowych	526
III. Ustny etap postępowania	527
Cel rozprawy	527

Wniosek o przeprowadzenie rozprawy.....	528
Wezwanie na rozprawę i obowiązek udzielenia szybkiej odpowiedzi na to wezwanie.....	528
Środki ostrożności w kontekście rozprawy	529
Zwyczajowy przebieg rozprawy	529
Część pierwsza rozprawy: wystąpienia	529
Część druga rozprawy: pytania członków Trybunału.....	530
Część trzecia rozprawy: repliki.....	531
Specyfika tłumaczeń konferencyjnych i ograniczenia z nimi związane	531
Dalszy przebieg postępowania po zamknięciu rozprawy	532
IV. Przepisy końcowe	532
Praktyczne instrukcje dla stron w postępowaniach przed Sądem	533
I. Procedura pisemna	534
A. Postanowienia ogólne.....	534
A.1. Stosowanie technicznych środków komunikacji	534
A.2. Wymagania dotyczące dokumentów procesowych.....	535
A.3. Wymagania dotyczące plików składanych za pomocą aplikacji e-Curia	536
A.4. Długość pism procesowych	537
B. Struktura i zawartość pism procesowych.....	537
B.1. Skargi bezpośrednie	537
B.2. Odwołania.....	540
C. Załączniki do dokumentów procesowych.....	542
D. Usuwanie braków dokumentów procesowych	543
D.1. Usuwanie braków skarg.....	543
D.2. Usuwanie braków skarg obszernych	546
D.3. Usuwanie braków innych dokumentów procesowych	546
E. Wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym	546
F. Wnioski o zawieszenie wykonania aktu lub postępowania egzekucyjnego i o zastosowanie innych środków tymczasowych	548
G. Wnioski o zachowanie poufności.....	548
H. Wnioski dotyczące drugiej wymiany pism.....	550
H.1. Wnioski o zezwolenie na złożenie repliki lub dupliki w sprawach z zakresu własności intelektualnej	550
H.2. Wnioski o zezwolenie na złożenie repliki w postępowaniach w przedmiocie odwołania	550
I. Wnioski o przeprowadzenie rozprawy	551
I.1. Wnioski o przeprowadzenie rozprawy w sprawach z zakresu własności intelektualnej.....	551

I.2. Wnioski o przeprowadzenie rozprawy w postępowaniach w przedmiocie odwołania	551
J. Wnioski o przyznanie pomocy w zakresie kosztów postępowania.....	551
II. Procedura ustna	553
III. Wejście w życie niniejszych instrukcji praktycznych.....	556
 Deklaracja Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej	 557
 Deklaracja Rzeczypospolitej Polskiej dotycząca Protokołu w sprawie stosowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w odniesieniu do Polski i Zjednoczonego Królestwa.....	 559
 Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej	 561
Rozdział I. Mienie, fundusze, aktywa i operacje Unii Europejskiej	562
Rozdział II. Komunikacja i laissez-passer.....	563
Rozdział III. Członkowie Zgromadzenia	564
Rozdział IV. Przedstawiciele Państw Członkowskich biorący udział w pracach instytucji Unii	565
Rozdział V. Urzędnicy i inni pracownicy Unii	566
Rozdział VI. Przywileje i immunitety placówek dyplomatycznych państw trzecich akredytowanych przy Unii	569
Rozdział VII. Postanowienia ogólne	569
 Skorowidz	 573
 Protokół w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej	 575
Tytuł I. Informacje dla parlamentów narodowych.....	575
Tytuł II. Współpraca międzyparlamentarna.....	578
 Protokół w sprawie Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego	 579
 Skorowidz	 593
 Protokół w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego	 597
Rozdział I. Europejski System Banków Centralnych.....	597
Rozdział II. Cele i zadania ESBC	598

Rozdział III. Organizacja ESBC	600
Rozdział IV. Funkcje monetarne i operacje wykonywane przez ESBC	605
Rozdział V. Nadzór ostrożnościowy	607
Rozdział VI. Przepisy finansowe ESBC	608
Rozdział VII. Postanowienia ogólne	612
Rozdział VIII. Zmiana Statutu i prawodawstwo uzupełniające	614
Rozdział IX. Postanowienia przejściowe oraz inne postanowienia dotyczące ESBC	615
Skorowidz	619
 Protokół w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu	623
 Protokół w sprawie kryteriów konwergencji	625
 Protokół w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej	627
 Protokół w sprawie prawa azylu dla obywateli Państw Członkowskich Unii Europejskiej	631
 Protokół w sprawie stosunków zewnętrznych Państw Członkowskich dotyczących przekraczania zewnętrznych granic	633
 Protokół w sprawie systemu publicznego nadawania w Państwach Członkowskich	635
 Protokół w sprawie skutków finansowych wygaśnięcia Traktatu EWWiS oraz w sprawie funduszu badawczego węgla i stali	637
 Protokół w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności	639
 Protokół w sprawie Eurogrupy	643
 Protokół w sprawie stałej współpracy strukturalnej ustanowionej na mocy artykułu 42 Traktatu o Unii Europejskiej	645

Protokół dotyczący artykułu 6 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie przystąpienia Unii do Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności	649
Protokół w sprawie rynku wewnętrznego i konkurencji	651
Protokół w sprawie wykonywania kompetencji dzielonych	653
Protokół w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym	655
Protokół w sprawie decyzji Rady odnoszącej się do wykonania artykułu 16 ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej i artykułu 238 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w okresie między 1 listopada 2014 roku a 31 marca 2017 roku i od 1 kwietnia 2017 roku	657
Tabele ekwiwalencyjne, o których mowa w artykule 5 Traktatu zmieniającego Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską.....	659
A. Traktat o Unii Europejskiej.....	659